

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ
ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ)

ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА імені ЛЕСІ УКРАЇНКИ
для дорослих м. Києва
Науково – методичний відділ

Для підвищення кваліфікації
бібліотечних працівників

ПРОФЕСІОНАЛ

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

Вип. 1 (2018)

КИЇВ, 2018

Вашій увазі пропонується бібліографічний бюлетень документів, опублікованих на сторінках українських фахових періодичних видань у першому півріччі 2018 року, що надійшли до науково-методичного відділу бібліотеки. Відбір документів здійснювався за критеріями актуальності, інформативності та з урахуванням практичних потреб працівників публічних бібліотек.

Документи згруповано в логічній послідовності. В розділах описи статей подаються в алфавітному порядку. Назви розділів не є сталими і в наступних випусках можуть змінюватись і доповнюватись.

Бібліографічні описи статей здійснено відповідно ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

Посібник може бути корисним бібліотечним працівникам, викладачам і студентам вищих і середніх спеціальних навчальних закладів.

Відповідальна за випуск: Романюк О.І.

Укладач: Орлова Т.В.

Головний редактор: Ковальчук Л.І.

Науково-методичний відділ
м. Київ, вул. Полтавська, 4
тел.: 486-00-85
e-mail: met.viddil@ukr.net

© Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих м. Києва

ЗМІСТ

Бібліотекознавство. Книгознавство. Розвиток бібліотечної справи	4
Видатні діячі бібліотечної справи	6
Ювілеї бібліотек	7
Книжкові форуми, ярмарки	7
Бібліотечні асоціації	8
Бібліотеки у правовому полі. Авторське право	8
Публічні бібліотеки і реформа децентралізації	9
Сучасні бібліотеки – тенденції розвитку	9
Бібліотечні фонди: Формування. Облік. Збереження	11
Упровадження Універсальної десятикової класифікації	12
Інформаційно-бібліографічна діяльність	12
Бібліотеки. Видавнича діяльність	15
Нові бібліотечні технології	15
Електронні бібліотеки	16
Імідж бібліотек. Реклама в соціальних мережах та блогах	16
Організація бібліотечного простору	16
Інновації	17
Читання: підтримка та розвиток	17
Досвід бібліотек з програмно-цільової діяльності	17
Професійна підготовка. Підвищення кваліфікації	18
У зарубіжних колег	19
Бібліотеки для юнацтва	19
Бібліотеки для дітей	20

Бібліотекознавство. Книгознавство. Розвиток бібліотечної справи

Берест, І. "Товариство поступове львівських друкарів" як приклад профспілкового життя Львова II половини XIX століття / Ігор Берест // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 1. – С. 45-49.

Проаналізовано ситуацію в середовищі профспілок львівських друкарів, що сприяла утворенню "Товариства поступового". Акцентовано увагу на важливому значенні профспілкових організацій.

Буряк, С. Книговидавнича діяльність в Україні за підсумками 2017 року / Світлана Буряк // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 3. – С. 5-13 : таб.

Аналізується стан українського книговидання за 2017 р. за асортиментом видавничої продукції, її мовною та територіальними ознаками. Наведено статистичні дані щодо випуску видань провідними вітчизняними видавництвами різними формами власності.

Васьківська, О. Книгознавча справа в губерніях у роки визвольних змагань (1917-1920 рр.) : тенденції розвитку / Ольга Васьківська // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 2. – С. 38-48.

Проаналізовано випуск книжкових видань та діяльність видавничих осередків у регіонах країни.

Вилегжаніна, Т. Трансформація функцій публічних бібліотек у реаліях сьогодення / Т. Вилегжаніна // Бібліотечна планета. – 2018. – № 1. – С. 4-5.

Автор аналізує традиційні й новітні функції публічної бібліотеки в контексті розроблення концептуальної моделі загальнодоступної бібліотеки нового типу як багатoproфільного інформаційного, інтелектуального, культурно-дозвілєвого комплексу.

Главчев, М. Академічна доброчесність у науковому та освітньому середовищі України : бібліотечна складова / Максим Главчев, Юлія Главчева // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 1. – С. 11-14.

Останніми роками збільшується відсоток інтеграції бібліотек в академічне середовище. Бібліотеки долучаються до роботи з упровадження принципів академічної доброчесності в Україні задля сприяння підвищенню якості освітньої та наукової діяльності, вихованню високоморальних та професійних спеціалістів, формуванню позитивного іміджу академічних установ.

Гранчак, Т. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського як науково-інформаційний центр організації управління знаннями / Тетяна Гранчак // Бібліотечний вісник. – 2018. – № 2. – С. 3-10.

Обґрунтовано функціонування Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського як науково-інформаційного центру організації управління знаннями. Окреслено й охарактеризовано напрями участі бібліотеки в організації управління знаннями.

Гуцол, Г. Універсальна десяткова класифікація в Україні: історія, досвід, проблеми (до 100-річчя Книжкової палати України) / Г. Гуцол // Бібліотечна планета. – 2018. – № 2. – С. 8-11.

У статті йдеться про Універсальну десяткову класифікацію (УДК), історію її створення та розвитку у світі, перекладу і застосування в Україні в часи становлення держави на початку минулого століття і в добу незалежності.

Добко Т. Впровадження УДК і ББК бібліотеками України : історичні паралелі і реалії сьогодення / Тетяна Добко // Бібліотечний вісник. – 2018. – № 2. – С. 10-24.

Висвітлюється досвід в провадженні бібліотечних класифікацій Універсальної десяткової класифікації (УДК), Бібліотечно-бібліографічної класифікації (ББК) у практику роботи бібліотек України. Наголошено на значних працевитратах переіндексації документів, на необхідності організації чіткої координації, належного методичного, фінансового і кадрового забезпечення цього процесу.

Дояр, Л. Практика заборони книжок в УРСР (1919-1937 рр.) : історіографічний аспект / Лариса Дояр // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 1. – С. 49-52.

Проаналізовано проблему заборони книжок у Радянській Україні в міжвоєнний період (1920-1930-ті рр.).

Здановська, В. «Стратегії розвитку бібліотек: від ідеї до втілення» : (науково-практичний семінар) / В. Здановська // Бібліотечна планета. – 2018. – № 1. – С. 33-35.

Висвітлено перебіг науково-практичного семінару, учасники якого обговорили різноманітні вектори стратегічного розвитку бібліотечних закладів. Семінар був проведений Науково-технічною бібліотекою ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" та Українською бібліотечною асоціацією.

Погореловська, І. Міжнародна система стандартної нумерації книг (ISBN) у контексті розвитку національного книговидання / Ірина Погореловська // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 4. – С. 13-18.

Розглянуто стан функціонування Міжнародної системи стандартної нумерації книг (ISBN) у 2017 році в контексті розвитку національного книговидання. Проаналізовано використання вітчизняними суб'єктами видавничої справи Міжнародних стандартних номерів книг (ISBN).

Соколов, В. Бібліоніміка у соціокультурній діяльності бібліотеки / Віктор Соколов // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 2. – С. 2-5.

У статті проаналізовано основні ознаки, особливості та відмінні риси нової галузі діяльності бібліотекознавців, що зумовлена виокремленням вивчення власної назви бібліотеки в окремий напрям досліджень. Розкрито основні напрямки розвитку нових форм і методів діяльності бібліотеки, що були пов'язані з ідентифікацією книгозбірні, посиленням досліджень і практичної роботи, зумовлених акцентуванням уваги на назві установи.

Солоіденко, Г. Бібліографічна комісія ВУАН та її незавершена діяльність / Галина Солоіденко // Бібліотечний вісник. – 2018. – № 3. – С. 18-22.

На основі архівних матеріалів висвітлено історію створення та діяльності Бібліографічної комісії ВУАН (1926-1931).

Стрішенець, Н. Сучасні вітчизняні бібліотечно-інформаційні стандарти : термінологічний аналіз / Надія Стрішенець // Бібліотечний вісник. – 2018. – № 3. – С. 28-40.

У статті аналізується якість сучасних українських бібліотечно-інформаційних стандартів на терміни та визначення понять. Виокремлено основні проблеми та означено шляхи їх вирішення.

Шпаргало, Є. Битва під Крутами - важливий епізод визвольних змагань 1917-1921 рр. : (за джерелами фонду відділу зарубіжної Україніки НБУВ) / Євген Шпаргало // Бібліотечний вісник. – 2018. – № 3. – С. 23-27.

Проаналізовано документи фонду відділу зарубіжної Україніки Інституту книгознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, які висвітлюють битву під Крутами. Розглянуто оцінки події різними авторами. Література, що розкриває цю подію, була видана в діаспорі у другій половині ХХ століття.

Видатні діячі бібліотечної справи

Березюк, Н. Невтомний працівник на бібліографічній «ниві» : академік Дмитро Іванович Багалій / Ніна Березюк // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 1. – С. 59-63.

Розглядається історико-бібліографічний аспект наукової діяльності патріарха української історії Д. І. Багалія.

Капустіна, Н. Міжнародний проект "Бібліотекознавець Л. Б. Хавкіна поза часом і кордоном" / Н. Капустіна // Бібліотечна планета. – 2018. – № 1. – С. 11-15.

Попик, В. Академіку Олексію Семеновичу Онищенку – 85 / Володимир Попик // Бібліотечний вісник. – 2018. – № 2. – С. 59-60.

У статті йдеться про видатного українського вченого в галузі філософії, культурології, бібліотечно-інформаційної справи, відомого організатора науки, академіка НАН України Олексія Семеновича Онищенка.

Рубан, А. Бібліотекознавчі читання пам'яті Павли Іванівни Рогової / Алла Рубан, Ірина Хемчян // Бібліотечний вісник. – 2018. – № 1. – С. 34-44.

У Державній науково-педагогічній бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського втретє відбулися бібліотекознавчі читання, присвячені шануванню пам'яті Павли Іванівни Рогової, доцента Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, директора-організатора найбільшої педагогічної бібліотеки країни, з нагоди 70-річчя від дня її народження.

Чегринець, М. Подружжя бібліотекарів : з великим шануванням та доброю згадкою про Володимира Олексійовича та Ганну Максимівну Шибанових / Марія Чегринець // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 2. – С. 57-59.

Представлено життєвий і професійний шлях співробітників Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка у 50–90-х роках ХХ ст. – завідувача сектору відділу систематизації та організації систематичних каталогів, ветерана війни, ветерана праці В. О. Шибанова та його дружини – одного з найавторитетніших фахівців бібліотеки, бібліотекознавця, завідувача відділу комплектування фондів, ветерана праці Г. М. Шибанової.

Ювілеї бібліотек

Майдак, Т. Славний шлях бібліотеки : (до 125-річчя Центральної міської бібліотеки ім. М. Горького м. Кременчука) / Т. Майдак // Бібліотечна планета. – 2018. – № 1. – С. 36-38.

Центральна міська бібліотека ім. М. Горького, один із найшанованіших бібліотечних закладів Кременчука, у 2015 році отримала звання найкращої в Полтавській області. Її фахівці неодноразово перемогли в професійних конкурсах. А ще ця бібліотека має непересічну історію.

Попик, В. Здобутки, проблеми, завдання і перспективи розвитку Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / Володимир Попик // Бібліотечний вісник. – 2018. – № 1. – С. 20-27.

Розглянуто значення нагромадженого Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського впродовж ста років досвіду збереження і вивчення рукописної та книжкової спадщини, науково-інформаційної діяльності для бібліотечної системи країни, параметри розбудови й використання електронних інформаційних ресурсів НБУВ.

Книжкові форуми, ярмарки

Башун, О. Львівський міжнародний бібліотечний форум / Олена Башун // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 1. – С. 56-58.

У статті представлено огляд заходів VIII Львівського міжнародного бібліотечного форуму «Бібліотек@: від ідеальної до ефективної», який проводився у рамках XXIV форуму видавців у Львові.

Визначено переможців Всеукраїнського конкурсу "Краща книга України" // Бібліотечна планета. – 2018. – № 1. – С. 39.

Представлено переможців Всеукраїнського конкурсу «Краща книга України», нагородження яких відбулося під час відкриття VIII Київської книжкової виставки «Книжкові контракти».

Сошинська, Я. Партнерство – розвиток – дія : ключові орієнтири розвитку бібліотек / Ярослава Сошинська // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 2. – С. 57-59.

Стаття інформує про проведення 23–24 листопада 2017 року у м. Києві всеукраїнської науково-практичної конференції та щорічної конференції Української бібліотечної асоціації «Партнерство – розвиток – дія», де розглядались актуальні питання діяльності бібліотек та окреслювались досягнення й напрями розвитку Української бібліотечної асоціації як потужної громадської організації бібліотечної спільноти України.

Стратегії розвитку бібліотек : від ідеї до втілення // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 2. – С. 55-56.

11–12 грудня 2017 року в Науково-технічній бібліотеці імені професора Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» відбувся міжнародний науково-практичний семінар «Стратегії розвитку бібліотек: від ідеї до втілення».

Україну вперше представлено на Бейрутському міжнародному арабському книжковому ярмарку / підгот. О. Білик // Бібліотечна планета. – 2018. – № 1. – С. 39.

Україна вперше взяла участь у міжнародному арабському книжковому ярмарку. Було проведено День України, у рамках якого відбулася презентація діяльності та книжкової продукції українських видавництв і книжкових ярмарків.

Бібліотечні асоціації

Бояринова, О. Внесок українських фахівців у глобальне бачення майбутнього бібліотек / О. Бояринова, О. Воскобойнікова-Гузєва, В. Пашкова // Бібліотечна планета. – 2018. – № 1. – С. 7-9.

Навесні 2017 року керівники та активісти ІФЛА оголосили про початок ініціативи «Глобальне бачення», суть якої полягала в проведенні широкій дискусії щодо основних цінностей і ролі бібліотек у сучасному світі. У статті представлено узагальнене бачення українських фахівців стосовно майбутнього бібліотек, а також наголошено на необхідності об'єднання бібліотечного співтовариства для реагування на виклики майбутнього.

ІФЛА–2018 : звіт за програмою «Глобальне бачення» / підгот.: О. Білик // Бібліотечна планета. – 2018. – № 2. – С. 38-39.

Представлено основні принципи діяльності та нові можливості сучасних бібліотек, сформульовані за результатами дискусії з «Глобального бачення», учасниками якої стали бібліотекарі із 190 країн світу.

Бібліотеки у правовому полі. Авторське право

Капралюк, О. Система законодавчого забезпечення інформаційної діяльності / Оксана Капралюк // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 4. – С. 46-49.

Розколупа, Н. Питання оплати праці працівників публічних бібліотек / Н. Розколупа // *Бібліотечна планета*. – 2018. – № 1. – С. 9-11.

В юридичній консультації надано роз'яснення щодо формування штатного розпису публічної бібліотеки, встановлення тарифного розряду бібліотечним працівникам, структури заробітної плати бібліотекаря.

Публічні бібліотеки і реформа децентралізації

Костюк, В. Об'єднана територіальна громада та публічна бібліотека : грані співпраці / В. Костюк // *Бібліотечна планета*. – 2018. – № 2. – С. 6-8.

Усім, хто нині відстоює необхідність бібліотеки в громаді, стане у пригоді досвід бібліотекарів і представника влади Смизької ОТГ щодо розроблення і затвердження статуту центральної бібліотеки громади, виділення коштів на поповнення книжкових фондів, введення штатної одиниці й відновлення надбавок до заробітної платні бібліотекарів, роль бібліотекарів як лідерів змін у громаді.

Ржегак, О. Бібліотечна полонщина : реформа в дії / О. Ржегак // *Бібліотечна планета*. – 2018. – № 1. – С. 6-7.

У статті представлено досвід збереження публічних бібліотек у процесі формування ОТГ у Полонському районі Хмельницької області.

Сучасні бібліотеки – тенденції розвитку

Білоус, В. Наукометрія в університеті: роль та місце бібліотеки / Валентина Білоус // *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика*. – 2018. – № 1. – С. 15-16.

Автор статті відмічає новизну та роль бібліотеки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського у процесах збільшення представництва університетської спільноти в глобальному просторі наукових комунікацій. Акцентовано увагу на впровадженні наукометричних методів вимірювання в університетській бібліотеці.

Бруй, О. Стратегія розвитку як основа управління бібліотекою / Оксана Бруй // *Вісник Книжкової палати*. – 2018. – № 3. – С. 36-40 : сх.

Представлено досвід розроблення, а також перші кроки запровадження стратегії розвитку Науково-технічної бібліотеки КПІ ім. І. Сікорського на 2017-2020 рр.

Вилегжаніна, Т. Публічна бібліотека як «третє місце» в громадському просторі / Т. Вилегжаніна // *Бібліотечна планета*. – 2018. – № 2. – С. 4-6.

В статті розповідається про досвід бібліотек Арцизької ЦРБ, Бердичівської ЦМБ, ЦМБ м. Хмельницького, публічних бібліотеках м. Мелітополя, які запропонували користувачам, насамперед молоді, альтернативне проведення часу, забезпечивши їм інтелектуальний майданчик для навчання, творчості, дозвілля і спілкування.

Гончаренко, М. Бібліотечна статистика у контексті міжнародних стандартів : наукові підходи та бібліотечна практика / Маріанна Гончаренко, Ганна П'яткова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 1. – С. 9-10.

Стаття порушує питання теорії бібліотечної статистики у контексті міжнародних стандартів, ознайомлює з розробками вітчизняних та зарубіжних фахівців з питань бібліотечної статистики та окреслює можливості переходу бібліотек на міжнародні стандарти статистичного обліку.

Горбань, Ю. Науковий семінар «Бібліотека. Книга. Наука»: підсумки / Ю. Горбань // Бібліотечна планета. – 2018. – № 2. – С. 31-33.

Висвітлено перебіг наукового семінару «Бібліотека. Книга. Наука», що відбувся в квітні цього року в Київському національному університеті культури і мистецтв.

Каращук, О. Бібліотеки в комунікативному процесі / Оксана Каращук // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 3. – С. 28-30.

Висвітлено процес функціонування системи соціальних інформаційних комунікацій та місця й ролі в ньому бібліотечних установ.

Коваль, Т. Окремі аспекти впровадження міжнародних стандартів у бібліотечно-інформаційну діяльність / Тетяна Коваль, Леся Туровська, Ірина Шевченко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 1. – С. 7-8.

У пропонованій статті узагальнений досвід нормативно-регламентуючої діяльності Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського стосовно реєстрації інтелектуальної власності БД «Читачі НБУВ» та організації запису читачів з урахуванням міжнародних стандартів з бібліотечної статистики та практики роботи наукової бібліотеки.

Медведева, А. Інформетричні дослідження як перспективний напрям у роботі бібліотечних закладів / Анжеліка Медведева // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 1. – С. 40-43.

Розглянуто взаємозв'язок і взаємовплив наукових сфер "інформетрії" й "інформаційно-бібліотечної сфери", що спрямовані на забезпечення дослідницької діяльності та розвитку науки.

XI Всеукраїнська науково-практична конференція «Бібліотека і книга в контексті часу» / підгот.: О. Білик, В. Здановська // Бібліотечна планета. – 2018. – № 2. – С. 28-30.

В інформаційному повідомленні йдеться про перебіг XI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Бібліотека і книга в контексті часу», що відбулась наприкінці квітня 2018 року.

Островська, О. Мережа українських військових бібліотек : сучасний стан та перспективи входження в соціокомунікаційний простір / Олена Островська // Бібліотечний вісник. – 2018. – № 1. – С. 9-18.

У статті досліджується мережа військових бібліотек України, розкриваються їхні функції, специфічні завдання, охарактеризовано бібліотечні ресурси, колекції документів. Проаналізовано сайти деяких сучасних військових книгозбірень та

електронних бібліотек військової літератури, обґрунтовано необхідність розроблення типового сайту української військової бібліотеки.

Петрухно, Ю. Розвиток інноваційного суспільства в Україні та основні завдання бібліотеки в його становленні / Юлія Петрухно // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 1. – С. 5-6.

У статті розглядається трансформація суспільства в Україні – від інформаційного до інноваційного, їх основні складові. Аналізується роль університетських бібліотек у розвитку інноваційного суспільства в Україні.

Соколов, В. Інтегрована інформаційно-бібліотечна та клубна діяльність бібліотеки-клубу та клубу-бібліотеки / Віктор Соколов // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 2. – С. 33-39.

У статті проаналізовано сутність, основні завдання, головні ознаки, відмінності та загальні риси діяльності бібліотеки-клубу та клубу-бібліотеки, їх значення у розвитку соціокультурної та просвітницької діяльності книгозбірень.

Ткаченко, О. Українсько-польські паралелі в бібліотечному просторі / Оксана Ткаченко, Наталія Чуприна // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 1. – С. 45-47.

У статті мова йде про діяльність Польського культурного центру обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського м. Кропивницького, партнерські взаємозв'язки бібліотеки з різноманітними громадськими об'єднаннями, зокрема, польською спільнотою, які об'єднують громадян та сприяють підвищенню статусу бібліотеки як культурно-інформаційної, суспільно важливої установи.

Бібліотечні фонди: Формування. Облік. Збереження

Борисенко, Н. Дозоване читання : історія спецфонду Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка / Надія Борисенко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 2. – С. 48-54.

Соколов, В. Використання електронних експозицій у роботі музеїв історії бібліотек / Віктор Соколов // Бібліотечний вісник. – 2018. – № 2. – С. 24-33.

Висвітлюються особливості функціонування музеїв історії бібліотек, специфіка та переваги електронних музейних експозицій у бібліотеках, значення музеїв історії бібліотек у розвитку науково-дослідної, експозиційно-виставкової та культурно-масової роботи книгозбірні.

Стрілець, О. Особливості формування бібліотечних фондів обласних бібліотек / Олена Стрілець // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 2. – С. 12-15.

У статті охарактеризовані особливості формування бібліотечних фондів, окреслені зміни щодо процесу комплектування обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського, визначені перспективи та роль автоматизації в пошуку та отриманні необхідної інформації.

Впровадження Універсальної десятикової класифікації

Ахвердова, М. Застосування загальних визначників форми документів та місця УДК / Марина Ахвердова, Анна Діденко // Вісник Книжкової палати. - 2018. - № 3. - С. 50-51. - (Школа систематизатора)

Ахвердова, М. Фасети та розділові знаки, які використовуються в Універсальній десятиковій класифікації / Марина Ахвердова // Вісник Книжкової палати. - 2018. - № 1. - С. 43-45. - (Школа систематизатора)

Ахвердова, М. Особливості застосування запозичених нотацій та загальних визначників основних характеристик в УДК / Марина Ахвердова, Юлія Набхан // Вісник Книжкової палати. - 2018. - № 5. - С. 34-35. - (Школа систематизатора)

Муравйова, В. Загальні та спеціальні визначники : їх застосування / Валентина Муравйова, Юлія Набхан // Вісник Книжкової палати. - 2018. - № 2. - С. 37-38. - (Школа систематизатора)

У статті йдеться про застосування загальних та спеціальних визначників в УДК.

Муравйова, В. Комбінування загальних визначників часу та рас, етнічних груп і народів з основними класами таблиць УДК / Валентина Муравйова, Вікторія Солодовнік // Вісник Книжкової палати. - 2018. - № 4. - С. 41-42. - (Школа систематизатора)

У статті йдеться про застосування загальних та спеціальних визначників в УДК.

Муравйова, В. Побудова індексів із загальними та спеціальними визначниками у класі "8 Мова. Мовознавство. Лінгвістика. Література" / Валентина Воробйова, Анна Діденко // Вісник Книжкової палати. - 2018. - № 5. - С. 31-33. - (Школа систематизатора)

Інформаційно-бібліографічна діяльність. Медіаграмотність

Гранчак, Т. Бібліотечно-інформаційна діяльність і медіаграмотність / Тетяна Гранчак // Вісник Книжкової палати. - 2018. - № 3. - С. 40-43.

Розглянуто проблему формування медіаграмотності серед користувачів і працівників бібліотек у контексті бібліотечно-інформаційної діяльності, зокрема, бібліотечного інформування.

Гришина, Т. Перший український бібліографічний часопис : [рецензія] / Тетяна Гришина // Бібліотечний вісник. - 2018. - № 3. - С. 41-42.

«Книгарь» – критико-бібліографічний щомісячний часопис, який виходив у Києві протягом 1917–1920 рр. Це одна з перших спроб укладання і видання вітчизняного бібліографічного часопису, покликаною опікуватись реєстрацією поточної видавничої діяльності в Україні.

Дідусенко, Г. «Крізь роки болю і надій...» : (нові видання Полтавської ОУНБ ім. І. П. Котляревського, присвячені Петру Петровичу Ротачу) / Г. Дідусенко, М. Федорова // *Бібліотечна планета.* – 2018. – № 2. – С. 33–34.

Презентовано бібліографічні покажчики «Благословляю я ті дні, коли до правди прихилився» та «Каталог бібліотеки та особовий фонд Петра Ротача», присвячені українському поетові і літературознавцю.

Добко, Т. Бібліографічні покажчики з історії національно-визвольних змагань українського народу 1917 – 1921 рр. : (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.) / Тетяна Добко, Олександр Дуднік // *Бібліотечний вісник.* – 2018. – № 1. – С. 34-44.

У статті проаналізовано бібліографічні посібники з історії національно-визвольних змагань українського народу 1917–1921 рр., видані в Україні, СРСР та кордоном у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст. Висвітлено їх структуру, тематику, інформаційне наповнення, простежено зміну методологічних засад їх підготовки, представлено актуальні бібліографічні посібники, підготовлені до 100-річчя Української революції.

Іванченко, А. Бібліографічна діяльність одеських бібліотек : розвиток та здобутки / Анна Іванченко // *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика.* – 2018. – № 1 – С. 26-31.

Стаття висвітлює розвиток бібліографічної діяльності одеських бібліотек, починаючи з першої половини ХІХ ст., та здобутки в цій галузі на сьогодні.

Книш, А. Краєзнавча бібліографія як складова історичної пам'яті / Антоніна Книш // *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика.* – 2018. – № 2. – С. 43-44.

У статті представлено краєзнавчий бібліографічний доробок Наукової бібліотеки Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Представлено діяльність бібліотеки щодо увічнення пам'яті визначних особистостей Глухівського краю.

Коваль, Т Сучасні підходи щодо забезпечення інформаційної безпеки бібліотечно-інформаційної діяльності / Тетяна Коваль, Олена Лопата // *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика.* – 2018. – № 1. – С. 43-44.

У статті йдеться про організацію та механізми захисту електронних ресурсів бібліотечно-інформаційних систем та інформаційну безпеку користувачів відповідно до європейських стандартів на прикладі БД «Читачі НБУВ».

Кононенко, В. Персональна бібліографія - складова частина науково-бібліографічної діяльності Національної бібліотеки імені Ярослава Мудрого / Валентина Кононенко, Оксана Кордюкова // *Вісник Книжкової палати.* – 2018. – № 2. – С. 29-32.

Розглянуто біобібліографічні посібники, укладені працівниками науково-бібліографічного відділу Національної бібліотеки імені Ярослава Мудрого впродовж 1993-2016 рр.

Медведєва, В. Використання інфографіки в сучасній бібліотечній установі / Валентина Медведєва // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 5. – С. 27-30.

Розглянуто використання інфографіки в сучасній бібліотеці. Досліджено характерні риси та особливості віртуальної бібліотечної виставки. Проаналізовано інформаційно-аналітичну продукцію бібліотечних установ, представлену на віртуальних виставках.

Медведєва, В. Інформаційна діяльність бібліотечних установ у середовищі соціальних мереж / Валентина Медведєва // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 2. – С. 35-37.

Проаналізовано особливості мережесевих спільнот як основного інструменту комунікації між бібліотекою та її користувачами.

Науменко, І. Бібліографічні продукти та послуги на сайті бібліотеки як засіб задоволення інформаційних потреб користувачів / Ірина Науменко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 1. – С. 17-19.

У статті висвітлено приклад представлення бібліографічних продуктів та послуг на сайті бібліотеки ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», подано їх коротку характеристику та значущість для задоволення інформаційних потреб користувачів.

Помчалова, О. Створення авторитетних (нормативних) файлів імен осіб як засіб удосконалення доступу до наукової інформації / Олена Помчалова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 2. – С. 8-11.

У статті висвітлено питання створення авторитетних файлів імен осіб у форматі IPBIS/AUTHORITY для електронного каталогу Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. О. Сухомлинського, розкрито їх роль в уніфікуванні бібліографічних записів і вдосконаленні доступу до наукової інформації.

Скаченко, О. Бібліотрансформер – сучасна форма бібліографічної діяльності бібліотек / О. Скаченко // Бібліотечна планета. – 2018. – № 1. – С. 25-27.

Автор ознайомлює читачів із новою, електронною, формою рекомендаційної бібліографії – бібліотрансформером, який акумулює максимально повну фактографічну і бібліографічну інформацію про об'єкт бібліографування.

Чеховська, І. Друковані джерела краєзнавчої інформації як основа для доповнення ресурсу з історії міст і сіл на сайтах провідних бібліотек України / Інна Чеховська // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 2. – С. 16-18.

У статті запропоновано результати моніторингу сучасних електронних та друкованих джерел краєзнавчої інформації як основи для доповнення інтегрованого ресурсу «Історія міст і сіл України» (на прикладі Київської області).

Шкаріна, В. Розвиток системи національних метабібліографічних посібників в Україні / Віталіна Шкаріна // Бібліотечний вісник. – 2018. – № 1. – С. 3-9.

У статті розглядаються питання національної метабібліографії як складової національної бібліографії України. Прослідковується розвиток системи національних метабібліографічних посібників, аналізуються інші ґрунтовні метабібліографічні ресурси, зокрема, електронні, що слугують матеріалами для національних метабібліографічних посібників.

Бібліотеки. Видавнича діяльність

Здановська, В. Маленькі шедеври власноруч / В. Здановська // Бібліотечна планета. – 2018. – № 1. – С. 35-36.

Автор статті пропонує список книг, присвячених різним технікам хендмейду, що вийшли друком у вітчизняних видавництвах упродовж 2015-2017 рр.

Нове інформаційне видання з проблем лінгвістичного забезпечення бібліотечних інформаційно-пошукових систем / підгот.: О. Збанацька, О. Кириленко // Бібліотечна планета. – 2018. – № 2. – С. 37-38.

В статті йдеться про інформаційно-аналітичний дайджест “Актуальні проблеми лінгвістичного забезпечення бібліотечних інформаційно-пошукових систем”. Інформаційне видання підготовлено новим структурним підрозділом НБУ ім. Ярослава Мудрого - відділом лінгвістичного забезпечення інформаційно-пошукових систем.

Рудько, І. Видавнича діяльність Чернівецької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Михайла Івасюка / Іванна Рудько // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 1. – С. 50-52.

У статті висвітлено історичні витоки та сьогодення видавничої діяльності Чернівецької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Михайла Івасюка, представлено репертуар видань книгозбірні.

Нові бібліотечні технології

Кириленко, О. Електронні каталоги обласних універсальних наукових бібліотек України : аналіз структури та лінгвістичного забезпечення / О. Кириленко, О. Яценко // Бібліотечна планета. – 2018. – № 2. – С. 12-17.

У статті автори аналізують електронні каталоги обласних універсальних наукових бібліотек у контексті використання сучасних уніфікованих засобів лінгвістичного забезпечення бібліотечних інформаційно-пошукових систем (ІПС). Визначено загальні проблеми лінгвістичного забезпечення ІПС та запропоновано можливі напрями їх розв'язання за умови взаємодії провідних бібліотек держави.

Лобузін, К. Цифрове обличчя наукової бібліотеки: столітній рубіж академічних традицій та інновацій / Катерина Лобузін // Бібліотечний вісник. – 2018. – № 3. – С. 12-17.

Розглядається сучасний стан та перспективи розвитку електронних бібліотечно-інформаційних технологій і ресурсів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Окреслено перспективи розбудови науково-інформаційного комплексу НБУВ відповідно до вимог сучасної електронної наукової комунікації.

Електронні бібліотеки

Іванова, М. Електронна бібліотека та право інтелектуальної власності / Майя Іванова, Юрій Іванов // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 3. – С. 43-47.

На основі вивчення національного законодавства розглянуто термін "електронна бібліотека". Проаналізовано відносини авторського права при створенні електронних бібліотек.

Імідж бібліотек. Реклама в соціальних мережах та блогах

Голівець, В. Редакторське опрацювання соціальних мереж : підходи до створення контенту з метою формування позитивного іміджу компанії / Вероніка Голівець, Радміла Сегол // Вісник Книжкової палати. – 2018. – № 5. – С. 17-20.

Проаналізовано особливості створення контенту для соціальних мереж. Наведено практичні поради для фахівців із соціального медіамакетингу задля просування компанії або бренду, формування їх позитивного іміджу.

Соколовська, Л. Інноваційні форми рекламно-інформаційної діяльності бібліотек / Людмила Соколовська // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 1. – С. 20-25.

У статті розглянуто деякі інноваційні форми рекламно-інформаційної діяльності бібліотек, а саме: веб-сайт (контент та особливості структури); бібліотечні представництва в соцмережах (можливості, методика створення та ведення представництва); віртуальні виставки (переваги, особливості, етапи створення, платформи); буктрейлери (види, методика створення, програмне забезпечення).

Організація бібліотечного простору

Амельченко, Ю. Новий простір бібліотеки : популярність, репутація, бренд / Ю. Амельченко // Бібліотечна планета. – 2018. – № 1. – С. 17-19.

У статті представлено досвід Одеської ОУНБ ім. М. Грушевського щодо впровадження нових форм бібліотечного обслуговування.

Талалаєвська, М. Нові бачення просторових рішень бібліотек : (за матеріалами зарубіжних і українських інтернет-джерел) / М. Талалаєвська // Бібліотечна планета. – 2018. – № 1. – С. 20-22.

Сучасні бібліотеки вже сприймаються не лише як місце, де зберігають і читають книжки, а й як громадські центри спілкування, комфортні й максимально зручні для відвідувачів. Автор аналізує цікаві приклади наповнення бібліотечного простору змістовим контентом, його пов'язаність як із традиційними функціями книгозбірень, так із новими завданнями, що виникають під впливом сучасної соціокультурної реальності.

Інновації

Бездольна, Л. Години освіченості як складова культурно-просвітницької роботи університетської бібліотеки / Любов Бездольна // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. - 2018. - № 2. - С. 19-22.

У статті представлено інноваційний формат спілкування зі студентами – години освіченості, які входять до системи заходів з культурно-просвітницької, виховної роботи наукової бібліотеки вищого навчального закладу.

Павленко, І. Досвід застосування концепції «Проектне мислення для бібліотек» / І. Павленко // Бібліотечна планета. – 2018. – № 2. – С. 17-19.

У статті презентовано діяльність технічної студії Makerspace, яка функціонує в Запорізькій ОУНБ і має на меті зацікавити місцевих школярів технічними спеціальностями через ознайомлення із захопливим світом новітніх технологій.

Читання: підтримка та розвиток

Віжічаніна, Л. Клубні об'єднання при публічних бібліотеках : історико-теоретичні та практичні аспекти / Лілія Віжічаніна // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 1. – С. 39-42.

Розглянуто історико-теоретичні аспекти клубних об'єднань при бібліотеках. Висвітлено досвід діяльності краєзнавчого та розмовного клубів, що діють при Херсонській обласній універсальній науковій бібліотеці імені Олеса Гончара.

Серебрян, О. «Букфест» – присвята письменнику М. Івасюку / О. Серебрян // Бібліотечна планета. – 2018. – № 1. – С. 15-16.

Фестиваль «БукФест», уперше проведений в м. Чернівці, присвячений 100-річчю від дня народження письменника, літературознавця, фольклориста, педагога, громадського та культурного діяча Михайла Івасюка.

Яковенко, Ю. Два роки з життя одного проекту / Юлія Яковенко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 2. – С. 26-27.

У статті висвітлено досвід роботи Центральної бібліотеки ім. В. Г. Короленка ЦБС для дорослих м. Маріуполя з популяризації як сучасної української літератури, так і творів українських класиків.

Досвід бібліотек з програмно-цільової діяльності

Здановська, В. Культурна спадщина – позачасова цінність / В. Здановська // Бібліотечна планета. – 2018. – № 2. – С. 35–37.

В статті розповідається про важливість збереження культурної спадщини України та роль бібліотек як зберігачів духовних і культурних цінностей. Також подається перелік інформаційних джерел та список нових видань (2015-2017 рр.) щодо збереження культурної спадщини, що стануть у пригоді бібліотекарям та користувачам бібліотек.

Лобода, Г. Заради честі України – вшануємо синів країни / Ганна Лобода // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 2. – С. 23-25.
С. 23-25.

Патріотичне виховання молоді, що здійснюється бібліотеками для юнацтва, представлено на досвіді історичного минулого та сьогодення Чернігівщини.

Федорченко, Н. Соціокультурна діяльність Богуславської ЦРБ / Н. Федорченко // Бібліотечна планета. – 2018. – № 1. – С. 23-25.

У статті автор показує, як бібліотека поступово стає багатофункціональним центром громади. Впроваджує нові форми взаємодії з користувачами, бере участь у великих корпоративних проектах.

Шевченко, О. Рік у японському стилі / Оксана Шевченко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 1. – С. 45-47.

Стаття висвітлює досвід Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Першочителів слов'янських Кирила і Мефодія щодо відзначення Року Японії в Україні.

Шевченко, О. Регіональна кампанія «Улюблені поети Придніпров'я» / Оксана Шевченко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 2. – С. 43-44.

Стаття висвітлює досвід Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Першочителів слов'янських Кирила і Мефодія щодо краєзнавчої роботи та популяризації поетичної спадщини місцевих професійних поетів.

Професійна підготовка. Професійний розвиток

Завадська, Н. Сучасний образ бібліотекаря у контексті соціальних комунікацій / Наталія Завадська // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 1. – С. 2-4.

У статті проаналізовано сучасний образ бібліотекаря та його складові, а також чинники, що впливають на його формування. Розглянуто стереотипи сприйняття професії бібліотекаря та запропоновано шляхи їх подолання. Акцентовано на психологічні аспекти міжособистісної комунікації та взаємодії. Розкрито значення бібліотеки як соціальної установи у сфері соціальних комунікацій.

Онищенко, О. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського як центр підготовки кадрів вищої кваліфікації та розвитку нових наукових напрямів у бібліотечній та архівній галузі в Україні (1993–2018) : 1. Становлення та розвиток системи підготовки кадрів вищої кваліфікації в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського у 1993–2010 рр. / Олексій Онищенко, Любов Дубровіна // Бібліотечний вісник. – 2018. – № 2. – С. 48-58.

Розглядається історія підготовки кадрів вищої кваліфікації в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського, що розпочалася у період незалежності України. Окреслені етапи розвитку системи підготовки кадрів, її реформування, охарактеризовано нормативно-правові положення, якими керуються наукові установи та їх колективи.

Онищенко, О. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського як центр підготовки кадрів вищої кваліфікації та розвитку нових наукових напрямів у бібліотечній та архівній галузі в Україні (1993–2018) : 2. Підготовка бібліотечних кадрів вищої кваліфікації у руслі пріоритетів діяльності НБУВ у 2011-2018 рр. / Олексій Онищенко, Любов Дубровіна // Бібліотечний вісник. – 2018. – № 3. – С. 3-11.

Розглядається історія системи підготовки кадрів вищої кваліфікації в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського, що розпочалася у період незалежності України. Окреслені етапи розвитку системи підготовки кадрів, її реформування, охарактеризовано нормативно-правові положення, якими керуються наукові установи та їх колективи.

У зарубіжних колег

Зурлис, П. Проектная деятельность библиотек Литвы / Петрас Зурлис // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 1. – С. 53-55.

У статті подано короткий огляд проектної діяльності публічних бібліотек Литви, розкриті переваги і недоліки участі бібліотек в проектах.

Кот, Н. Основні напрями роботи публічних бібліотек Австрії : (за результатами відрядження) / Н. Кот // Бібліотечна планета. – 2018. – № 2. – С. 22-24.

Автор розповідає про сучасну діяльність публічних бібліотек міст Відня та Зальцбурга, акцентуючи увагу на забезпеченні ними конституційного права громадян на безперешкодне отримання інформації із загальнодоступних джерел, наданні послуг в системі освіти, зокрема в професійній, сприянні підвищенню інтересу до читання, змістовному проведенню дозвілля та спілкуванню.

Бібліотеки для юнацтва

Зєбелян, Т. Бібліотека-філія для юнацтва як центр європейської інформації для українського молодіжного соціуму / Т. Зєбелян, С. Калігорська // Бібліотечна планета. – 2018. – № 2. – С. 19-21.

У статті йдеться про краудсорсинговий проект «Інформаційно-освітню платформу "Україна на шляху до Європи"». Мета проекту - формування на базі бібліотеки толерантної, демократичної платформи для конструктивного діалогу учнівської, студентської молоді щодо питання євроінтеграції України, просування в молодіжний соціум загальноєвропейських цінностей.

Рабаданова, Л. Всеукраїнська акція «Читаки. Писаки. Малюваки» як приклад стратегічного соціального партнерства бібліотек для юнацтва / Людмила Рабаданова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018 – № 2. – С. 31-32.

У статті продемонстровано вплив проекту «Читаки. Писаки. Малюваки» на об'єднання культурного простору України. Схарактеризовано дану всеукраїнську акцію як засіб залучення діяльності дітей та юнацтва до творчого прочитання сучасної української та зарубіжної літератури, образотворчої діяльності.

Акцентовано увагу на значенні партнерства бібліотек та інших соціокультурних установ як засобу посилення їх ефективної діяльності в сучасному суспільстві.

Шевченко, І. Досвід роботи пункту європейської інформації в Кіровоградській обласній бібліотеці для юнацтва / Інна Шевченко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 2. – С. 40-42.

У статті представлено різноманітну діяльність обласної бібліотеки для юнацтва щодо європейської тематики, заохочення молоді більше дізнатись про ЄС та євроінтеграційні процеси в Україні.

Бібліотеки для дітей

Костенко, Л. Поширення правових знань у бібліотеках для дітей / Леся Костенко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 2. – С. 28-30.

У статті висвітлюються форми та методи надання дітям правової інформації під час проведення бібліотекарями літературних, розважальних та пізнавальних масових заходів, а також наводяться конкретні норми законів, що гармонійно доповняють сценарії різноманітних заходів у бібліотеках для дітей.

Котова, О. Клієнт-сервісне обслуговування користувачів : віртуальні послуги бібліотеки / Оксана Котова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2018. – № 2. – С. 6-7.

У статті висвітлено досвід роботи Кіровоградської обласної бібліотеки для дітей ім. Т. Г. Шевченка щодо надання онлайн-послуг віддаленим користувачам завдяки веб-сайту бібліотеки.

Турбаніст, Т. Заради дитини працюємо і творимо 50 років поспіль / Т. Турбаніст, О. Петренко // Бібліотечна планета. – 2018. – № 1. – С. 30-33.

У 2017 році Національна бібліотека України для дітей відсвяткувала своє 50-річчя. Завершився ювілейний рік Міжнародною науково-практичною конференцією «Заради дитини працюємо і творимо!», про перебіг якої розповідає автор.

Джерела інформації

ЖУРНАЛИ

Бібліотечна планета

Бібліотечний вісник

Бібліотечний форум: історія, теорія і практика

Вісник Книжкової палати